

เพลงลาวสมัยใหม่กับการปรับตัวทางวัฒนธรรม ในโลกไร้พรมแดน

ปิยวรรณ กันทอง¹

¹สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Email: piyawan1992@hotmail.com

Received: August 30, 2019

Revised: October 21, 2019

Accepted: October 22, 2019

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพลงลาวสมัยใหม่กับการปรับตัวทางวัฒนธรรมในโลกไร้พรมแดน โดยวิเคราะห์มีวลีวิดีโอเพลงลาวสมัยใหม่จาก Youtube (ยูทูบ) จำนวน 30 เพลง ผลการศึกษาพบว่า คนลาวในปัจจุบันเปิดรับสื่อและวัฒนธรรมจากต่างประเทศ โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์จากประเทศไทย ทำให้อิทธิพลจากสื่อไทยส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนลาว นอกจากนี้ คนลาวยังรับอิทธิพลวัฒนธรรมเกาหลีผ่านสื่ออีกด้วย ทำให้เห็นว่า เพลงลาวสมัยใหม่มีการปรับตัวทางวัฒนธรรมอยู่ 3 ประการ ได้แก่ การรับวัฒนธรรมไทย การรับวัฒนธรรมเกาหลี และการรับวัฒนธรรมตะวันตก แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เข้ามา มีบทบาทต่อชาวลาวในปัจจุบัน เพลงลาวสมัยใหม่ถือได้ว่าเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่น่าเสนอความเป็นวัฒนธรรมร่วมสมัย ความนิยมและการยอมรับในสังคมลาวปัจจุบัน ทั้งนี้ การสื่อสารในโลกไร้พรมแดนมีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้เพลงลาวสมัยใหม่ปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย

คำสำคัญ: เพลงลาวสมัยใหม่ การปรับตัวทางวัฒนธรรม โลกไร้พรมแดน

Lao Modern Songs and Culture Adaptation in Globalization

Piyawan Kanthong¹

¹ Thai Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Rajabhat Maharakham University
Email: piyawan1992@hotmail.com

Received: August 30, 2019

Revised: October 21, 2019

Accepted: October 22, 2019

Abstract

The objective of this article was to study the modernity in Lao modern songs and cultural adaptation in globalization. 30 Lao modern songs and music videos were analyzed from youtube website. The result found that currently, Laotians openly adopted medias and cultures from overseas countries especially Thai television media. Hence, the influence of Thai media interfered their lifestyles. Besides, Lao people also affected the influence of Korean culture through Thai media. This phenomena showed that there are 3 components of cultural adaptation in Lao modern songs as following; 1. Thai cultural adoption 2. Korean cultural adoption 3. Western cultural adoption. These reflected the diversity of cultures playing a master role to Laotians nowadays. Lao modern songs referred to an alternative space representing the contemporary culture, core value, and social acceptance. The communication in globalization was considered as the significant component which change Lao modern songs during generation.

Keywords: Lao modern songs, Cultural adaptation, Globalizationmembers

บทนำ

เพลงเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่เกิดจากจินตนาการและการสร้างสรรค์ของมนุษย์เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ จากคนกลุ่มหนึ่งไปสู่อีกกลุ่มหนึ่ง โดยใช้เนื้อหาดนตรีและท่วงทำนองเป็นสื่อในการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ทศนคติและเรื่องราวต่าง ๆ เพลงจึงเป็นเสมือนการแสดงความคิดและความรู้สึกของมนุษย์ออกมาเป็น บทประพันธ์ที่มีเสียงดนตรีประกอบ เมื่อกล่าวถึงวัฒนธรรมทางบทเพลงและดนตรีแล้ว จะเห็นได้ว่า ลาวมีการปรับเปลี่ยน เลื่อนไหล มรดกภูมิปัญญาเหล่านี้อยู่จำนวนมาก ดังจะเห็นได้จากบทเพลงลาวสมัยใหม่ที่สะท้อนให้เห็นถึงการปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรม การรับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากต่างประเทศ เช่น ประเทศไทย ประเทศเกาหลี หรือประเทศทางตะวันตก ถือว่ามีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อวงการเพลงของลาวในปัจจุบัน

ลาวเป็นดินแดนที่ยังคงมีมนต์เสน่ห์อยู่ไม่น้อย ชาวลาวยังได้ดำรงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมอยู่แบบเดียวมาตลอด แม้ว่าชาวลาวยุคใหม่จะนำแฟชั่น มีศิลปวัฒนธรรมที่อยู่ในแบบฉบับ แต่ชาวลาวยุคใหม่ไม่น้อยก็ยังคงแสวงหาอัตลักษณ์ที่แปลกใหม่ให้กับตนเอง ทั้งจากเรื่องอาหารการกิน การแต่งกาย การบริโภคและวัฒนธรรมที่ยังคงรับเอาความทันสมัยและความแปลกใหม่จากชาติอื่นๆ เข้ามาอีกด้วย ดังจะเห็นได้จากบทเพลงที่มีการรับเอาวัฒนธรรมจากชาติอื่นๆ ร่วมอยู่ด้วย ความหลากหลายในสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบันทำให้ชาวลาวยุคใหม่รับเอาวัฒนธรรมทางภาษาของต่างชาติเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในเนื้อหาของบทเพลงที่มีการรับเอาวัฒนธรรมจากต่างชาติเข้ามาเป็นจำนวนมาก ชาวลาวยุคใหม่สามารถสร้างความทันสมัยของตนเองผ่านบทเพลงออกมาได้อย่างน่าสนใจ แต่ความทันสมัยที่ชาวลาวยุคใหม่รับเข้ามาก็มีการปรับเปลี่ยนไปตามพลวัตของสังคม เพลงที่สร้างความทันสมัยนั้นก็ยังคงสืบทอดจากเพลงประเภทป๊อป ร็อค ฮิปฮอป หรือนักร้องบอยแบนด์ที่กำลังเป็นที่นิยมของสังคมลาวในยุคปัจจุบัน

การสื่อสารในยุคปัจจุบันเป็นการสื่อสารในโลกไร้พรมแดน ประชากรทั่วโลกสามารถสื่อสารกันได้สะดวกมากยิ่งขึ้น และสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากทั่วโลกได้ด้วย เพลงถือได้ว่าเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดวัฒนธรรมของแต่ละประเทศได้เป็นอย่างดี เพลงลาวสมัยใหม่ยังได้นำวัฒนธรรมของต่างชาติเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในมิวสิควิดีโอ ทำให้เห็นถึงวัฒนธรรมร่วมสมัยอันเกิดจากการสื่อสารในยุคโลกาภิวัตน์ ดังที่ ศิริพร ภักดีผาสุก (2548: 30-31) ได้กล่าวว่า โลกาภิวัตน์ คือ การครอบงำทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมโดยมีศูนย์กลางของฐานอำนาจอยู่ที่ประเทศที่เจริญแล้วในโลกตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกา การแพร่กระจายของกระแสโลกาภิวัตน์ถูกกำหนดทิศทางโดยสังคมตะวันตกและเป็นไปเพื่อรับใช้สังคมตะวันตก การมองในแว่นนี้นำไปสู่แนวคิดที่ว่า การแพร่กระจาย

กระแสโลกาภิวัตน์ไปยังดินแดนต่างๆ ทั่วโลก เมื่อบอกย้อนกลับมาทางฝั่งโลกตะวันออก โดยเฉพาะประเทศลาว ทำให้เห็นว่าสังคมลาวมีการเปลี่ยนแปลงและมีค่านิยมในด้านความทันสมัยมากยิ่งขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าเพลงลาวสมัยใหม่ต้องการนำเสนอการปรับตัวทางวัฒนธรรมในโลกไร้พรมแดนในลักษณะเช่นนี้ เพื่อให้ประเทศลาวไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว

วัฒนธรรมทางบทเพลงของลาวในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นนักร้อง เนื้อหาของเพลง และมีวิทัศน์สื่อที่มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าลาวปรับตัวกับวัฒนธรรมใหม่ ๆ ที่ไหลบ่าเข้ามาสู่ประเทศลาวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะวัฒนธรรมการเปิดรับสื่อบันเทิงจากต่างประเทศ ลาวไม่ได้ปิดกั้นวัฒนธรรมจากต่างประเทศ หากแต่ลารับวัฒนธรรมใหม่ ๆ เพื่อปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมเดิมของตน ดังที่ เมตตา วิวัฒนานุกูล (2559: 303) กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรมว่าแก่นหลักของการปรับตัวทางวัฒนธรรม คือ การเปลี่ยนแปลงทั้งพฤติกรรมส่วนบุคคล และพฤติกรรมทางสังคม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้อาจเป็นการปรับตัวเองให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมใหม่ หรือเปลี่ยนบางส่วนของสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับความต้องการของตนเอง คนส่วนมากจะเปรียบเทียบวัฒนธรรมของตัวเองกับวัฒนธรรมเจ้าบ้าน เพราะสังคมและวัฒนธรรมเจ้าบ้านนั้นมีอำนาจควบคุมหรือมีอิทธิพลอย่างมากต่อการดำรงชีวิตประจำวันและบทบาทหน้าที่ ซึ่งเป็นแรงกดดันให้ต้องปรับตัวให้เข้ากับระบบวัฒนธรรมในสังคมใหม่ และในกระบวนการเข้าสู่วัฒนธรรมใหม่ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าสู่กระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรม (Intercultural Adaptation Process) อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดนี้ เพื่อที่จะวิเคราะห์การปรับตัวทางวัฒนธรรมของเพลงลาวสมัยใหม่ในโลกไร้พรมแดน

ด้วยเหตุแห่งการเปลี่ยนแปลงในวงการเพลงลาวสมัยใหม่ ไม่ว่าจะเป็นด้านเนื้อหา ทำนอง รูปแบบในการนำเสนอต่าง ๆ โดยผู้เขียนวิเคราะห์มีวิทัศน์สื่อเพลงลาวสมัยใหม่จาก Youtube (ยูทูป) จำนวน 30 เพลง เพื่อจะทำให้เห็นภาพของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมอย่างชัดเจน และสะท้อนให้เห็นถึงการปรับตัวทางวัฒนธรรมของคนลาวอีกด้วย ผู้เขียนจึงใช้แนวคิดกระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรม (Intercultural Adaptation Process) ที่แบ่งตามทิศทางของอัตลักษณ์ (Identity) โดยใช้แนวคิดของ Berry, Kim, Minde and Mok (1987 อ้างถึงในเมตตา วิวัฒนานุกูล, 2559: 318-319) แบ่งลักษณะการปรับตัวสู่วัฒนธรรมใหม่เป็น 4 ลักษณะ คือ 1) Ethnic-oriented identity เป็นการยึดติดอยู่กับอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ตนเองสูง และรับเอาวัฒนธรรมใหม่หรือวัฒนธรรมหลักมาน้อย 2) Bicultural identity เป็นการรักษาสถิติอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ตนเองไว้ และ

ในขณะที่เดียวกันก็มีการปรับเอาวัฒนธรรมใหม่หรือวัฒนธรรมหลักมาด้วย 3) Assimilation identity เป็นการไม่ยึดติดกับอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ตนเอง และมองว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมใหม่หรือวัฒนธรรมหลักมากกว่า ทำให้วัฒนธรรมตนเองถูกกลืนหายไป และ 4) Marginal identity เป็นการไม่รู้สึกว่าตนเองเป็นสมาชิกของทั้งกลุ่มชาติพันธุ์เดิมของตนเอง และในระบววัฒนธรรมใหม่หรือวัฒนธรรมหลัก จากแนวคิดข้างต้นเมื่อมองมายังเพลงลาวสมัยใหม่จะเป็นการปรับตัวทางวัฒนธรรมให้แบบที่ 2 คือลาวเป็นประเทศที่รักษาอัตลักษณ์วัฒนธรรมอย่างเคร่งครัด แต่ก็มี การรับวัฒนธรรมจากต่างประเทศผ่านสื่อต่างๆ จึงนำไปสู่ การปรับตัวตามกระแสวัฒนธรรมในปัจจุบันและกลายเป็นวัฒนธรรมใหม่ จึงที่มาของการศึกษาเพื่อหาคำตอบการปรับตัวทางวัฒนธรรมของเพลงลาวสมัยใหม่ ว่าในปัจจุบันนี้เพลงลาวสมัยใหม่มีการปรับตัวทางวัฒนธรรมในโลกไร้พรมแดนหรือยุคโลกาภิวัตน์อย่างไรบ้าง และเพลงลาวสมัยใหม่ได้ปรับตัวทางวัฒนธรรมไปทั้งหมดจนลืมวัฒนธรรมดั้งเดิม หรือแค่รับวัฒนธรรมใหม่ๆ แล้วนำมาปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมดั้งเดิม

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาการปรับตัวทางวัฒนธรรมของเพลงลาวสมัยใหม่

ขอบเขตการศึกษา

ผู้เขียนได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาเกี่ยวกับเพลงลาวสมัยใหม่ โดยรวบรวมข้อมูลจากมิวสิควิดีโอเพลงลาวสมัยใหม่จากเว็บไซต์ยูทูบ (Youtube) โดยคัดเลือกจำนวนผู้เข้าชมเว็บไซต์ (view) ตั้งแต่ 10,000 ครั้งขึ้นไป ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2017-2019 เนื่องจากสื่อสมัยใหม่มีอิทธิพลต่อการรับฟังเพลงของคนลาว และมิวสิควิดีโอเพลงมีการเปลี่ยนแปลงและนำเสนอมากขึ้น พบจำนวน 30 เพลง ดังนี้

1. เจ้าได้บ่	Alexandra Bounxouei	2. ฮักเจ้าตลอดไป	Alexandra Bounxouei
3. ถ้าต้องการ	Black eyes	4. แล้วแต่	Black eyes
5. จากนาที่นี้และตลอดไป	Annita	6. ยังจื้อฮักเจ้า	Annita
7. บทเรียนราคาแพง	Annita	8. I miss you	Annita
9. ซีดจำกัต์ของความเจ็บ	GB2	10. เปลี่ยน	GB2
11. หมั่นหน้า	GB2	12. สิ่งใดที่เจ้าต้องการ	GB2
13. คิดถึงในวันนี้	JoJo Miracle	14. ยืม	JoJo Miracle
15. ฮักกันวันนี้	JoJo Miracle	16. บอกได้คำเดียวว่าเจ็บ	Maz
17. ปิดปรับปรุง	Maz	18. เหตุผลคนหมดใจ	Maz

19. อำไว้	Metallic	20. กาลเวลา	Metallic
21. เพียงเจ้า	Metallic	22. บ่ต้องบอกให้ลืม	Mmag
23. มือสังหาร	Namfon	24. คนสุคท้าย	Taiy akard
25. จนกว่าวันนั้น	Taiy akard	26. แทง	Taiy akard
27. เฮาควรอยู่จุดใด	Taiy akard	28. จะเป็นไปได้บ่)	Tar A'pect
29. ไม่แคร้ ไม่แพร์	Xtreme	30. Touch Me Baby	Xtreme

การคัดเลือกบทเพลงในช่วงเวลาดังกล่าวจะทำให้เห็นว่าเพลงต่างๆ เหล่านี้ได้รับความนิยมในการรับฟังอย่างมาก และเมื่อพิจารณาด้านเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้

ผลการศึกษา

เพลงลาวสมัยใหม่มีการนำเสนอเนื้อหาของเพลงในด้านความรักเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นความรักระหว่างคนลาวด้วยกัน ความรักระหว่างคนลาวกับคนไทย หรือความรักระหว่างคนลาวกับคนต่างชาติ (ยุโรป) ถือได้ว่าความรักมีอิทธิพลต่อการนำเสนอบทเพลงเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ ยังพบว่า เพลงลาวสมัยใหม่นำนักแสดงที่เป็นคนไทยและต่างชาติ มาร่วมแสดงในมิวสิควิดีโอด้วย เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนของความทันสมัยและการปรับตัวทางวัฒนธรรมอย่างน่าสนใจ ไม่เพียงแต่ปรับแคเนื้อเพลง นักแสดงในมิวสิควิดีโอ แต่การแต่งกายก็ยังมีปรับเปลี่ยนตามยุคสมัยด้วย ซึ่งลาวก็รับอิทธิพลมาจากการรับสื่อข้ามวัฒนธรรมนั่นเอง จากการศึกษาพบว่า เพลงลาวสมัยใหม่มีการปรับตัวทางวัฒนธรรมในโลกไร้พรมแดนอยู่ 3 ประการ คือ 1) การรับวัฒนธรรมไทย มี 7 เพลง 2) การรับวัฒนธรรมเกาหลี มี 9 เพลง และ 3) การรับวัฒนธรรมตะวันตก มี 7 เพลง นอกจากนี้ ยังมีเพลงที่ได้รับอิทธิพลแบบผสมผสานในหลากหลายวัฒนธรรมทั้งหมด 7 เพลง สะท้อนให้เห็นว่าเพลงลาวสมัยใหม่เปิดรับสื่อจากต่างประเทศ และรับอิทธิพลทางวัฒนธรรมเกาหลีเป็นจำนวนมาก สามารถนำมาปรับตัวทางวัฒนธรรมของลาวในปัจจุบัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การรับวัฒนธรรมไทย

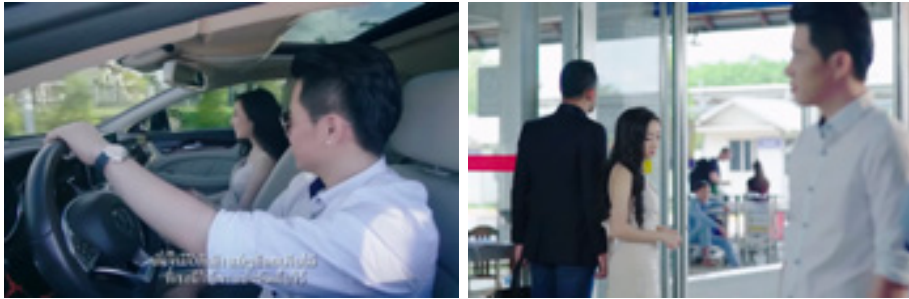
คนลาวส่วนใหญ่เปิดรับสื่อโทรทัศน์จากไทยมากขึ้น ปัจจุบันนี้โลกของการสื่อสารเป็นโลกไร้พรมแดน ประชากรทุกมุมโลกสามารถสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว ทำให้คนลาวเปิดรับสื่อผ่าน Social Media ต่างๆ อาทิ Facebook, Twitter, Line, Instagram เป็นต้น รายการที่เปิดรับชมส่วนใหญ่เป็นรายการต่างๆ จากไทย โดยเฉพาะละครไทย

วาไรตี้ เกมโชว์ และรายการสาระต่างๆ ส่งผลให้คนลาวรับรู้ความเคลื่อนไหวของประเทศไทย อยู่เสมอ โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่นิยมเปิดรับสื่อผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่มากกว่าคอมพิวเตอร์ (พรทิพย์ เย็นจะบก, 2559: 80) เพลงลาวสมัยใหม่มีการรับวัฒนธรรมไทยผ่านการใช้ภาษา และวัฒนธรรมการแต่งกาย ดังต่อไปนี้

1.1 วัฒนธรรมการใช้ภาษา

เพลงลาวสมัยใหม่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน เนื่องจากสังคมลาวเปิดกว้างใน เรื่องวงการเพลง ทำให้คนลาวสามารถเลือกฟังทั้งเพลงสตริง เพลงลูกทุ่ง เพลงเพื่อชีวิต ส่งผลให้เพลงลาวมีความหลากหลายและศิลปินที่โดดเด่นทวีจำนวนขึ้น โดยเฉพาะคน รุ่นใหม่ก็มีทางเลือกในการเลือกฟังแนวเพลงที่ตนชื่นชอบมากยิ่งขึ้น ดังเช่น เพลง “ยิ้ม” ผลงานเพลงของนักร้องชายชื่อว่า โจโจ มีราเคิล (JoJo Miracle) เพลงนี้นำเสนอถึงการรับ วัฒนธรรมไทยอย่างชัดเจน สืบเนื่องจากเนื้อเพลงที่ปรากฏในมิวสิควิดีโอ จะมีทั้ง 2 ภาษา คือ เนื้อเพลงภาษาลาวและภาษาไทย ทำให้เห็นว่าสื่อบันเทิงทางด้านบทเพลงของลาวพร้อม ปรับตัวให้เข้าวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากว่าคนลาวรับสื่อ บันเทิงจากประเทศไทยอยู่เสมอ ทำให้คนลาวรับรู้ความเป็นไปและการเปลี่ยนแปลงของ สังคมไทยตลอดเวลา ดังนั้น วงการเพลงของลาวจึงรับอิทธิพลจากไทยเป็นส่วนใหญ่

เพลงนี้นำนักร้องชายที่เป็นคนไทยมาแสดงในมิวสิควิดีโอ ชื่อว่า อ้อฟ ยิงยศ และนักร้องหญิง คนลาวชื่อว่า นุณี กุมพลภักดิ์ ทั้งสองคนนี้เป็นคู่รักกันจริงๆ เจอกันในรายการโทรทัศน์ของประเทศไทย คือรายการเทคมีเอาท์ (Take Me Out Thailand) ออกอากาศทางช่อง 33 HD สะท้อนให้เห็นว่า คนลาวรับสื่อบันเทิงของ ประเทศไทย จึงทำให้ทั้งสองได้พบกันในการหาคู่ถือว่าพรหมลิขิตดลบันดาลให้ ได้มาเจอกัน ซึ่งเพลงนี้ก็เน้นย้ำให้เห็นแล้วว่าคนลาวรับวัฒนธรรมของไทยอยู่ตลอด เวลา ไม่ได้แค่รับสื่อบันเทิงเท่านั้น แต่คนลาวกลับมีคนรักหรือคู่รักที่เป็นคนไทย อีกด้วย จึงทำให้ลาวปรับรับวัฒนธรรมของไทยที่ไหลบ่าเข้ามา กับสื่อต่างๆ อยู่อย่าง ต่อเนื่อง เพื่อทำให้คนลาวก้าวทันยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปและก้าวทันโลกที่ไร้พรมแดน วัฒนธรรมไทยถือว่ามีอิทธิพลต่อคนลาวเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 1 มิวสิควิดีโอเพลง “ยิ้ม” ที่มีเนื้อเพลงทั้งภาษาลาวและภาษาไทย
และนักแสดงฝ่ายชายเป็นคนไทย
ที่มา: youtube

1.2 วัฒนธรรมการแต่งกาย

การแต่งกายของคนลาวมีความทันสมัยตามแฟชั่นมากขึ้น ส่วนใหญ่แล้วแฟชั่นที่คนลาวตามกระแสนี้คือแฟชั่นของไทย ที่ผ่านสื่อบันเทิงทางโทรทัศน์หรือสื่อออนไลน์ ทำให้การแต่งกายของคนลาวเปลี่ยนไปจากเดิมมาก ดังเช่น เพลง “แล้วแต่” ผลงานเพลงของนักร้องวงแบล็คอาย (Blackeyes) นำเสนอเรื่องราวของหนุ่มสาวที่เป็นคู่รักกัน ด้วยความไม่มั่นคงในความรักของผู้หญิง ทำให้หนีออกไปมีคนอื่น ผู้หญิงมักจะชอบแต่งตัวและออกไปเที่ยวสถานบันเทิงตลอดเวลา

ภาพที่ 2 มิวสิควิดีโอเพลง “แล้วแต่” การแต่งกายของวัยรุ่นลาวในสถานบันเทิง
ที่มา: youtube

สถานบันเทิงหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ผับหรือบาร์ เป็นอีกสถานที่ที่ปรากฏในมิวสิควิดีโอเพลงลาวสมัยใหม่เป็นจำนวนมาก วัยรุ่นคนลาวนิยมไปเที่ยวสถานบันเทิง

เนื่องจากว่ารับวัฒนธรรมมาจากไทย ทำให้มีความทันสมัยและทันต่อสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลง จึงทำให้คลับบาร์เพิ่มขึ้นในเมืองหลวงเวียงจันทน์อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับแกรนท์ อีแวนส์ (2549: 235) ที่กล่าวว่า คนต่างชาติเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศเป็นจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การหลั่งไหลเข้ามาของธุรกิจรายย่อยและการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว ปัจจัยเหล่านี้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในนครเวียงจันทน์ สถานะบันเทิงทางการค้า เช่น บาร์และดิสโก้เธคผุดขึ้นราวกับดอกเห็ดในตัวเมืองหลวง และขยายไปยังต่างจังหวัด เพราะว่ามีเงินไหลเวียนอยู่ที่ระบบเศรษฐกิจของตัวเมืองเพิ่มมากขึ้น พร้อมกับเงินก็คือ ความปรารถนาของคนลาวที่จะลิ้มรสแฟชั่นของโลกภายนอก

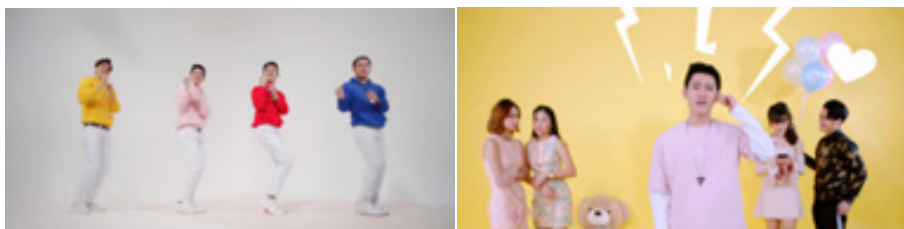
2. การรับวัฒนธรรมเกาหลี

เพลงลาวสมัยใหม่มีการรับวัฒนธรรมเกาหลีที่ชัดเจนและโดดเด่นคือ วัฒนธรรมการแต่งกาย การแต่งกายของนักร้องเกาหลีจะมีเอกลักษณ์ที่ชัดเจน โดยเฉพาะนักร้องชายที่เป็นกลุ่มบอยแบนด์ จะสวมใส่เสื้อยืด เสื้อสูท กางเกงขายาว กางเกงยีนส์ และรองเท้าคัชชูและท่าเต้นที่เป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง ทำให้เพลงสไตล์เกาหลี (K-Pop) ได้รับความสนใจทั้งจากคนลาวและคนไทย ทำให้เห็นการแต่งกายของนักร้องลาวที่แต่งกายสีสันสดใส และนักร้องชายส่วนใหญ่จะเป็นนักร้องบอยแบนด์ ที่มีท่าเต้นและเนื้อหาของเพลงที่เน้นในเรื่องความรักเป็นสำคัญ ดังนี้

2.1 วัฒนธรรมการแต่งกาย

วัฒนธรรมทางบทเพลงของเกาหลีเป็นที่นิยมของประเทศในกลุ่มเอเชีย กลุ่มนักร้องและท่าเต้นที่มีลักษณะเฉพาะ ทำให้ประเทศต่างๆ สนใจและชื่นชอบในการเต้นของนักร้องเกาหลี นักร้องลาวก็เช่นเดียวกันที่สนใจและมีนักร้องเกาหลีเป็นต้นแบบและแบบอย่างที่ดีในการเต้น ดังเช่น นักร้องบอยแบนด์ของลาววง GB2 (จีบีทู) ประกอบด้วยสมาชิก 4 คน คือ เปิ้ล วีระพงษ์, อี๊ด ไสยยะสิน, แล่น สิดอานา และ อาเล็ก อเล็กซ์กัน โดยผ่านเวทีการประกวดมากมายจนต้นสังกัดค่ายอินดีเรคคอร์ด (Indee Record) หวังสร้างบอยแบนด์มาตีตลาดเพลง ที่ก่อนหน้านี้นิยมเพลงป๊อปรีดค เพลงลูกทุ่งเป็นส่วนใหญ่ ก่อนจะมารวมวงได้ทั้ง 4 คน ส่วนใหญ่มาจากการแข่งขันทั้งการเต้นและการร้อง อาเล็กก็มีความสามารถด้านการเต้น และชนะการเต้นระดับประเทศของลาว ส่วน เปิ้ล, อี๊ด และ แล่น ก็เป็นนายแบบและพระเอกมิวสิกวิดีโอเพลงมาก่อน บอยแบนด์เกาหลีมีอิทธิพลอย่างมาก ทั้งเรื่องลุค แรงบันดาลใจในการทำเพลง รวมถึงท่าเต้น นักร้องเกาหลีเป็นนักร้องที่น่าเอาเป็นแบบอย่าง ทั้งการเต้น การแสดง ไอดอลของวงคือ BIGBANG, GOT7, BTS และ EXO ศึกษาท่าเต้นและมีประสบการณ์ของเกาหลี เพื่อจะได้เป็นทักษะพื้นฐาน

แม้ว่าลาวจะเปิดรับวัฒนธรรมต่างชาติในหลายด้าน แต่เชื่อว่าจะเดินตามได้ทุกอย่าง เพราะวัฒนธรรมของลาวเคร่งครัด เช่น ห้ามนักร้องเงาะหู มีรอยสัก ทำสีผมสีฉูดฉาด เพื่อให้นักร้องเป็นตัวอย่างที่ดีต่อแฟนเพลง ซึ่งสามารถทำได้แต่ควรจะให้เหมาะสมกับกาลเทศะ ปัจจุบันสังคมเปลี่ยนไป ทำให้คนลาวเปิดใจมากขึ้น นอกจากบอยแบนด์เกาหลีที่เป็นไอดอลในดวงใจแล้ว นักร้องไทยก็เป็นแรงบันดาลใจและเป็นตัวอย่างในการทำงานเพลงให้กับพวกเขาเหมือนกัน โดยยึดเอาเทคนิคการร้องเพลงในรูปแบบต่างๆ ไปต่อยอดในการทำงานเพลง ดังเช่น เพลง “มันหน้า” มีท่าเต้นและการแต่งกายที่ดูสดใส ดึงดูดความสนใจผู้ฟังได้เป็นอย่างดี แนวเพลงความเป็น K-Pop สไตล์เกาหลี ฉากในมิวสิกวิดีโอจะประกอบไปด้วยนักร้องทั้ง 4 คน ที่แต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีสดใสสไตล์เกาหลี และนักแสดงหญิงที่มีลักษณะการแต่งกายคล้ายสาวเกาหลี ทั้งรูปร่างหน้าตา ทรงผม เสื้อผ้า และท่าทางการเต้นที่ดูแล้วน่ารักสดใส เพลง “มันหน้า” นำเสนอให้เห็นถึงการรับวัฒนธรรมของเกาหลีมาอย่างชัดเจน แต่ลาวไม่ได้รับวัฒนธรรมเกาหลีมาทั้งหมด เพียงแค่รับมาบางส่วนเท่านั้น เพราะคนลาวก็ยังรักษาลักษณะทางวัฒนธรรมของลาวเช่นเดียวกัน

ภาพที่ 3 การแต่งกายและท่าเต้นตามแฟชั่นเกาหลี K-Pop นักร้องวง GB2 (จีบีทู)
ที่มา: youtube

ศิลปินนักร้องชายของลาวมีทั้งศิลปินเดี่ยวและศิลปินกลุ่ม โดยเฉพาะศิลปินกลุ่มมีความโดดเด่นในด้านการแต่งกายอย่างชัดเจน นักร้องกลุ่มชายของลาวประกอบไปด้วยสมาชิกในกลุ่มประมาณ 4-5 คน จะแต่งกายคล้ายกับนักร้องเกาหลี และจังหวะลีลาการเต้น (Dance) ที่พร้อมเพรียงกัน สร้างเสน่ห์และเอกลักษณ์ให้กับวงดนตรีเพลงลาวได้เป็นอย่างดี ดังเช่น นักร้องกลุ่มชายที่ชื่อว่า วงเอ็มแม็ก (Mmag) มีสมาชิกทั้งหมด 4 คน เป็นนักร้องวัยรุ่น ผลงานเพลงที่น่าเสนอคือ เพลง “ไม่ต้องบอกให้ลืม” หรือ “ไม่ต้องบอกให้ลืม” เพลงนี้นำเสนอให้เห็นถึงการปรับตัวทางวัฒนธรรมของลาวอย่างชัดเจน คือภาพนักร้องชายทั้ง 4 คน สวมใส่เสื้อผ้าที่มีสีสันสวยงาม ใส่เสื้อยืดและเสื้อสูท สวมกางเกงยีนส์ที่มีสีสัน ลักษณะเช่นนี้เป็นการนำเสนอให้เห็นว่าสังคมลาวรับเอาวัฒนธรรมการแต่งกาย

จากต่างประเทศ เพื่อที่จะนำเสนอภาพให้เห็นว่าวงการเพลงลาวและนักร้องลาวมีความทันสมัย ทั้งด้านการร้องเพลงมีความเป็นสากลมากขึ้น และการแต่งกายของนักร้องแบบสมัยใหม่ซึ่งแตกต่างจากเดิม มีวิถีชีวิตโอเพนงถึงได้นำมาเสนอวัฒนธรรมการแต่งกายของนักร้องชายอย่างชัดเจน ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของคนลาวที่มีความคล้ายศิลปินเกาหลีมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4 การแต่งกายตามแฟชั่นเกาหลี K-Pop นักร้องวงเอ็มแม็กซ์ (Mmaq)
ที่มา: youtube

ดังนั้น วัฒนธรรมการแต่งกายของวัยรุ่นลาวจึงมีลักษณะที่แตกต่างไปจากเดิม ผู้ชายลาวจะแต่งกายค่อนข้างทันสมัย ส่วนผู้หญิงลาวจะแต่งกายแบบดั้งเดิมอยู่ กล่าวคือ ผู้หญิงลาวยังมีการนุ่งผ้าซิ่น โดยสวมใส่คู่กับเสื้อเชิ้ตสีขาว (วัยเรียน) หรือคู่กับเครื่องแบบทำงาน (วัยทำงาน) ฯลฯ การแต่งกายในช่วงกลางคืนหลังเลิกงานนั้น วัยรุ่นจะเน้นแต่งกายตามแฟชั่นหรือสวมใส่ชุดที่ค่อนข้างโป้ การแต่งหน้า ทรงผม และเสื้อผ้าล้วนตามแต่ความนิยมของแฟชั่นในไทยและเกาหลี (พรทิพย์ เย็นกะบก, 2559: 83) การเปิดรับวัฒนธรรมใหม่ ๆ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม โดยคนลาวส่วนใหญ่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ไทยมากกว่าสื่อโทรทัศน์ลาว ซึ่งอิทธิพลจากสื่อไทยและการแพร่เข้ามาของทุนนิยมในลาว ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนลาว ปัจจุบันวิถีชีวิตของคนลาวมีการเปลี่ยนแปลงไป โดยนิยมรับประทานอาหารนอกบ้านมากขึ้น หลังเลิกงานก็นิยมไปพักผ่อนยามเย็นหรือเที่ยวกลางคืน ในด้านการแต่งกาย หากเป็นเวลาที่นอกเหนือจากเวลาเรียนหรือทำงานแล้ว จะเปลี่ยนการแต่งกายตามแบบแฟชั่น ซึ่งสอดคล้องกับเจษฎา ไชยพงษ์ (2552: 29-31) ที่กล่าวว่า กระแสวัฒนธรรมข้ามชาติก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและการไหลบ่าของวัฒนธรรมจากชาติหนึ่งไปสู่อีกชาติหนึ่ง อันเนื่องมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารที่สามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็วทั่วโลก

นอกจากนี้ เพลง “สิ่งใดที่เจ้าต้องการ” หรือ “สิ่งใดที่เธอต้องการ” ผลงานเพลงของนักร้องวง GB2 (จีบีทู) ก็นำเสนอถึงการรับวัฒนธรรมของเกาหลีผ่านท่าเต้นและการแต่งกายอย่างน่าสนใจ กล่าวคือ การแต่งกายของนักร้องจะแต่งกายด้วยเสื้อยืด เสื้อแขนยาว หนังสือดำ และกางเกงยีนส์ เป็นการแต่งกายที่มีความทันสมัย เพื่อการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับนักร้องและดึงดูดความสนใจจากกลุ่มวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ยังนำเสนอฉากที่ปรากฏในมิวสิกวิดีโอเพลงเป็นการนำเสนอในผับหรือสถานบันเทิงและโรงแรม เน้นย้ำให้เห็นว่าคนลาวหรือวัยรุ่นลาวในปัจจุบันนิยมออกไปสังสรรค์กับเพื่อนๆ นอกบ้าน รวมถึงการแต่งกายตามแฟชั่นของเกาหลี ผู้หญิงจะแต่งกายด้วยชุดเดรสสั้นๆ มีลักษณะโป๊จนเกินไป การแต่งหน้าจะแต่งหน้าเข้มจนเกินไป สะท้อนให้เห็นว่า คนลาวพยายามปรับตัวตามกระแสวัฒนธรรมเกาหลีที่ไหลบ่าเข้ามา แต่ก็ยังไม่ลืมอัตลักษณ์ความเป็นลาวของตนเอง แต่อย่างน้อยก็เห็นได้ว่า ลาวไม่ได้ปิดกั้นวัฒนธรรมเกาหลีเสียทีเดียว แต่กลับปรับตัวทางวัฒนธรรมให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับกาญจนา แก้วเทพ (2544: 200-202) กล่าวว่า รูปแบบของการรับวัฒนธรรมตั้งแต่อดีตสังคมไทยได้รับวัฒนธรรมจากภายนอกเข้ามา ซึ่งมีทั้งการรับแบบรับทั้งหมดโดยไม่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง การรับแล้วปรับให้เป็นแบบท้องถิ่น และการเลือกรับเฉพาะองค์ประกอบบางส่วนจากวัฒนธรรมต้นฉบับ เช่นเดียวกับการที่รับเทคโนโลยีตะวันตก แต่ไม่รับวิถีชีวิตต่อเทคโนโลยีของตะวันตกเข้ามาด้วย

ภาพที่ 5 การแต่งกายและท่าเต้นตามแฟชั่นเกาหลี K-Pop นักร้องวง GB2 (จีบีทู)
ที่มา: youtube

วัฒนธรรมเกาหลีถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อวงการเพลงลาวในปัจจุบัน เนื่องจากเพลงแนว K-Pop หรือเพลงแนวเกาหลีกำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในหลากหลายประเทศแถบเอเชีย นักร้องวัยรุ่นลาวยังถือเอานักร้องเกาหลีเป็นต้นแบบในการร้องและเต้นด้วย แม้ว่าลาวจะเปิดรับวัฒนธรรมต่างชาติในหลายด้าน แต่เชื่อว่าจะปฏิบัติตามวัฒนธรรมเหล่านั้นได้ทุกอย่าง เพราะวัฒนธรรมของลาวเคร่งครัด เช่น ห้ามนักร้องเจาะหู มีรอยสัก

ทำสัณสัฏฐิตถาด เพื่อให้นักร้งองเป็นตัวอย่างที่ต้อต้อแฟนเพลง ซึ่งสามารถทำได้แต่ควรจะให้เหมาะสมกับกาลเทศะ ปัจจุบันสังคมเปลี่ยงไป ทำให้อคนลาวเป็ดใจมากขึ้ช้ สะท้อนให้เห้เห็นว่า วงการเพลงลาวมีการปรับตั้ทางวัฒนธรรมเพื่อให้อเข้าสู่ยุคการสื่อสารของโลกรั้พรหมแดน

ภาพที่ 6 การแต่งกายของวัยรุ่นลาวปัจจุบันในเพลง “สิ่งใดที่เธอต้องการ”
ที่มา: youtube

3. การรับวัฒนธรรมตะวันตก

วัฒนธรรมตะวันตกเป็นวัฒนธรรมที่ได้รับความสนใจจากชาวลาวมาก เนื่องจากประเทศลาวเป็นประเทศที่อยู่ในการปกครองของอาณานิคมฝรั่งเศส ทำให้ลาวได้เรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสและภาษาอังกฤษ เข้ามาติดต่อดสื่อสารภายในประเทศ จึงทำให้เห็นว่าการแต่งกายสมัยใหม่มีการใช้คำภาษาอังกฤษอย่างหลากหลาย ทั้งจากการตั้งชื่อเพลง การตั้งชื่อศิลปิน การตั้งชื่ออัลบั้ม หรือการตั้งชื่อด้ายเพลง สิ่งเหล่านี้เกิดจากการรับเอาวัฒนธรรมที่มีมาแต่เดิมแล้ว มาปรับเปลี่ยนในสังคมปัจจุบัน เช่นเดียวกับเพลงของศิลปินตะวันตกมีเพลงแนวไหนออกมาบ้าง เพลงลาวก็มีให้ฟังแนวนั้น แต่ที่เหนือกว่าเพลงตะวันตกไม่มี คือการรักษาความเป็นรากเหง้าดั้งเดิมของวัฒนธรรมการขับลำท่องถิ่นของลาวเอาไว้ได้ กอปรกับศิลปินรุ่นใหม่ ๆ ก็มีแนวคิดมาประยุกต์ใช้และพัฒนาให้เข้ากับวัฒนธรรมแห่งยุคสมัย ไม่ว่าจะเป็นร็อก, แร็ป, ฮิปฮอป และอื่นๆ สามารถกล่าวได้ว่า วงการเพลง วงการดนตรีของลาวได้กล่าวเข้าสู่ยุคแห่งความกลมกลืนและเชื่อมประสานเข้ากับวัฒนธรรมของโลกกว้างแห่งยุคเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารที่มีอาจปิดกั้นได้ (ปัญญา พันทะพานิต, 2553: 68)

ชาวลาวรับวัฒนธรรมตะวันตกผ่านภาษา เพลง การแต่งกาย และอาหารการกิน โดยเฉพาะเพลงมีความสำคัญอย่างมากในการรับวัฒนธรรมของตะวันตก เนื่องจากเพลงเป็นการสื่อสารที่สื่อความหมายได้ชัดเจนที่สุด เพลงลาวนำเสนอให้เห็นการรับวัฒนธรรมผ่านมิวสิควิดีโอเพลงที่มีการนำเสนอความแปลกใหม่ เช่น การแต่งกาย ถือได้ว่าบ่งบอกอัตลักษณ์ความเป็นชาติอย่างชัดเจน ดังเช่น ประเทศลาวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในด้าน

การแต่งกาย โดยเฉพาะผู้หญิงจะมีลักษณะเด่นของการนุ่งผ้าชิ้น เก๋ล้ำมวยผม เมื่อความทันสมัยเข้ามาสู่สังคมลาวย่อมทำให้ลักษณะการแต่งกายเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ปัจจุบันนี้จะเห็นวัยรุ่นลาวจะสวมกางเกงขายาว กางเกงขาสั้นแทนการนุ่งผ้าชิ้น ใส่เสื้อสายเดี่ยว เสื้อผ้าสีฉูดฉาด แต่งกายล่อแหลมในลักษณะเช่นเดียวกับวัยรุ่นไทย เป็นผลมาจากการรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกที่มากพร้อมกับสื่อไทย จนบางครั้งการแต่งกายของศิลปินนักร้องหญิงของลาวมีรูปลักษณ์ไม่แตกต่างไปจากศิลปินนักร้องของไทย (อดิศร เสมแย้ม, 2548) นอกจากนี้เสียงที่มีเอกลักษณ์ของนักร้องแล้ว รูปลักษณ์ภายนอกก็สามารถดึงดูดความสนใจจากกลุ่มผู้ฟังได้ ไม่ว่าจะเป็นหน้าตา ท่าทาง การแต่งกาย ล้วนเป็นปัจจัยในการแสดงออกของนักร้องเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม การแต่งกายที่สามารถสร้างความสนใจจากกลุ่มผู้ฟังได้

ภาพที่ 7 การแต่งกายของนักร้องหญิง จากมิวสิควิดีโอเพลง เธอได้ไหม
ที่มา: youtube

3.1 วัฒนธรรมการแต่งกาย

การแต่งกายของนักร้องหญิงลาวมีการแต่งกายที่ทันสมัยและมีคล้ายกับวัฒนธรรมตะวันตก ดังเช่นเพลง “เธอได้ไหม” หรือ “เจ้าได้บ่” ผลงานเพลงของนักร้องหญิงที่ชื่อว่า อเล็กซานดร้า บุนซูวี่ (Alexandra Bounxouei) ก็นำเสนอภาพการแต่งกายของนักร้องและนักแสดงนำในมิวสิควิดีโอด้วยการแต่งกายแบบสมัยใหม่ สวมชุดเดรสสั้นและเสื้อคลุมปิดไหล่และสวมรองเท้าส้นสูงที่สื่อถึงความมั่นใจและเชื่อมั่นในตนเอง นอกจากนี้ยังนำเสนอภาพการแต่งกายที่มีลักษณะคล้ายการแต่งกายจากต่างประเทศหรือตะวันตกที่เป็นสมัยใหม่ โดยนำเสนอภาพการแต่งกายผ่านตัวแสดงนำฝ่ายหญิง คือ ศิลปินผู้ขับร้อง (อเล็กซานดร้า บุนซูวี่) และนักแสดงนำหญิงในมิวสิควิดีโอแต่งกายด้วยชุดเดรสสั้น มีเสื้อคลุมไหล่เป็นขนสัตว์ สวมรองเท้าส้นสูง และแต่งหน้า ทาปากด้วยสีแดง บ่งบอกถึงความ

ร้อนแรง ความมั่นใจ และจัดแต่งทรงผมแบบสมัยใหม่ จะเห็นได้ว่าเป็นการรับเอาอิทธิพลวัฒนธรรมการแต่งกายมาจากแถบตะวันตก เพื่อนำเสนอให้เห็นว่านักร้องเพลงลาวมีการปรับตัวทางวัฒนธรรม ปรับรับความทันสมัยและเป็นผู้นำแฟชั่นในสังคมลาว สอดคล้องกับ ยศ สันตสมบัติ (2548: 250) กล่าวว่า มนุษย์ในหลายๆ สังคมวัฒนธรรมพยายามปรับเปลี่ยนร่างกายของตนเองจากสภาพตามธรรมชาติ มาสู่การเป็นวัตถุทางวัฒนธรรม ด้วยการเติมสัญลักษณ์ เครื่องประดับ และแต่งแต้มสีลงบนร่างกาย ดังนั้น เพลงลาวรับวัฒนธรรมตะวันตกเพื่อปรับตัวให้เข้ากับโลกไร้พรมแดนผ่านการแต่งกาย ไม่ว่าจะเป็นเสื้อผ้าที่สวมใส่ รองเท้า การแต่งหน้า และจัดทำทรงผม ล้วนเป็นภาพของการเปลี่ยนแปลงในสังคมลาวอย่างชัดเจน คนลาวยอมรับในวัฒนธรรมตะวันตกและยินยอมที่จะปรับเปลี่ยนการแต่งกายไปจากเดิม เพื่อปรับรับวัฒนธรรมในโลกไร้พรมแดน และผู้นำแฟชั่น สามารถดึงดูดใจความสนใจให้กับกลุ่มผู้ฟังเพลงลาวสมัยใหม่ โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นของลาวได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 9 มิวสิควิดีโอเพลง “เปลี่ยน” วง GB2 (จีบีทู) นักแสดงนำชายเป็นชาวตะวันตก
ที่มา: youtube

นอกจากการแต่งกายของนักร้องนำแล้ว เพลงลาวสมัยใหม่ยังนำเสนอให้เห็นการรับวัฒนธรรมตะวันตกอย่างชัดเจน คือ มิวสิควิดีโอที่มีชาวตะวันตกมาร่วมแสดงด้วย จากเพลง “เปลี่ยน” ของนักร้องบอยแบนด์ ชื่อว่าวง GB2 (จีบีทู) ภาพมิวสิควิดีโอที่มีการนำนักแสดงชายที่เป็นชาวต่างชาติ หรือชาวตะวันตกมาเป็นพระเอกมิวสิควิดีโอ เน้นย้ำให้เห็นว่าเพลงลาวสมัยใหม่เปิดรับวัฒนธรรมตะวันตกและปรับตัวให้เข้ากับโลกไร้พรมแดน ซึ่งชาวต่างชาติเป็นสื่อบุคคลที่ถ่ายทอดวัฒนธรรมตะวันตกผ่านเพลงลาวสมัยใหม่อย่างน่าสนใจ ทำให้เห็นว่า คนลาวไม่ได้ปิดกั้นวัฒนธรรมจากต่างชาติ แต่กลับพร้อมปรับเปลี่ยนและยอมรับวัฒนธรรมตะวันตกมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ยังคงรักษาอัตลักษณ์ความเป็น

ลาวไปด้วย เพลงลาวสมัยใหม่ก็เปิดกว้างมากยิ่งขึ้น สามารถรับชมมิวสิควิดีโอผ่านทางยูทูบ (Youtube) ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เห็นการแต่งกายของนักร้องและภาพเหตุการณ์เรื่องราวที่นำเสนอผ่านมิวสิควิดีโอ เพื่อที่จะเห็นว่าสังคมลาวปัจจุบันมีการพัฒนาสังคมให้เป็นสมัยใหม่มากขึ้นกว่าเดิมแล้ว ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การแต่งกายของศิลปินนักร้อง และนักแสดงนำผ่านมิวสิควิดีโอเพลง เป็นอีกหนึ่งช่องทางในการนำเสนอภาพความทันสมัยและการปรับตัวทางวัฒนธรรมในโลกไร้พรมแดน

สรุป

จากการศึกษาเพลงลาวสมัยใหม่กับการปรับตัวทางวัฒนธรรมในโลกไร้พรมแดน นำเสนอให้เห็นถึงการปรับตัวของประเทศลาวอย่างน่าสนใจ โดยการเปิดรับสื่อใหม่ๆ ของคนลาว ส่วนใหญ่คนลาวเปิดรับสื่อโทรทัศน์ไทยมากกว่าโทรทัศน์ลาว ซึ่งอิทธิพลจากสื่อไทยและการแพร่เข้ามาของทุนนิยมในลาว ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนลาว และส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม ประเทศไทยได้รับผลกระทบของการครอบงำทางวัฒนธรรมอย่างเด่นชัด มีพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมดั้งเดิม โดยการรับอิทธิพลมาจากเกาหลีใต้ ทำให้คนไทยนิยมหันมารับประทานอาหารเกาหลี ไปท่องเที่ยวเกาหลี แต่งกายเลียนแบบแฟชั่นเกาหลี รวมไปถึงการแต่งหน้า ทำผม หรือการฟังเพลงเกาหลี นอกจากนี้ประเทศลาวยังได้รับอิทธิพลวัฒนธรรมเกาหลีจากการรับสื่อจากไทย แต่ลาวรับอิทธิพลวัฒนธรรมเกาหลีเพียงแค่บางส่วน เนื่องจากยังคงวัฒนธรรมดั้งเดิมเอาไว้อยู่ โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม คือ เพลง บทเพลงถือว่าเป็นสื่อบันเทิงที่สามารถเข้าถึงกลุ่มคนได้ทุกเพศทุกวัย ทำให้คนลาวหันมาแต่งกายตามแฟชั่นของไทยและเกาหลี หรือแต่งกายตามแฟชั่นของตะวันตกเพื่อสร้างความทันสมัยให้บุคลิกภาพของตนเอง ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ลาวยังคงรักษาวรรณธรรมดั้งเดิมเอาไว้อยู่ แต่ในขณะเดียวกันลาวก็เปิดรับวัฒนธรรมใหม่ๆ ที่หลังไหลเข้ามา กับเทคโนโลยีความทันสมัยในปัจจุบัน การปรับตัวทางวัฒนธรรมของคนลาวเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและก้าวทันความเปลี่ยนแปลงในโลกไร้พรมแดนอย่างน่าสนใจ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ. (2544). **ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา**. กรุงเทพฯ: เอดิชั่นเพรสโปรดักส์.
- แกรนท์ อีแวนส์. 2549. **ประวัติศาสตร์สังเขปประเทศลาว**. (ดุชฎี เฮย์มอนด์, ผู้แปล). เชียงใหม่: ซิลค์เวอร์ม.
- เจษฎา ไชยพงษ์. (2552). “สังคมไทยกับกระแสวัฒนธรรมข้ามชาติ”. **สารศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม**, 7(3), 29-31.
- ปinya พันทะพานิต. (2553). **เพลงลาว ศิลปินลาว ความเป็นตัวตน บนการเปลี่ยนแปลงแห่งยุคสมัย**. ใน *เสียงจันทน์* 450 ปี. หน้า 56-69. กรุงเทพฯ: มติชน.
- พรทิพย์ เย็นจะบก. (2559). อิทธิพลของการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมที่มีผลต่อการครอบงำและสูญสลายของวัฒนธรรมในประเทศอาเซียน: กรณีศึกษาประเทศ สปป.ลาว. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 36(4), 76-89.
- พัลพงศ์ สุวรรณวาทีน. (2536). **ตรรกวิทยาการบริโภคกับการสร้างสรรค์มิวสิควิดีโอเพลงไทยสากล: กรณีศึกษา มิวสิควิดีโอของบริษัท แกรมมี่ เอนเตอร์เทนเม้นท์ จำกัด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมตตา วิวัฒน์านุกูล. (2559). **การสื่อสารต่างวัฒนธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยศ สันตสมบัติ. (2548). **มนุษย์กับวัฒนธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริพร ภัคดีผาสุก. (2548). **ปริศนาคำทาย: ภูมิปัญญาทางภาษาและการผสมผสานทางวัฒนธรรมในยุคโลกาภิวัตน์**. ใน *เพลง ดนตรี ปริศนา* ผ่าทอ: ภูมิปัญญาด้านการละเล่นและการช่าง. หน้า 13-50. กรุงเทพฯ: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.
- สุรศักดิ์ บุญอาจ. (2558). กระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักศึกษาชาวลาวและชาวกัมพูชา. ใน *มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. วารสารนิเทศศาสตร์*, 33(2), 91-106.
- อดิสร เสมอแย้ม. (2548). **ลาวในแนวรบ**. [ออนไลน์] ได้จาก http://www.thaiworld.org/th/include/print.php?text=106&category_id [สืบค้นเมื่อ 23 มิถุนายน 2562].
-